

Buku yoyamba 18

License

Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)

This is a human-readable summary of (and not a substitute for) the full license found at <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

You are free to:

- **Share** — copy and redistribute the material in any medium or format
- **Adapt** — remix, transform, and build upon the material

for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- **Attribution** — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://door43.org/>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- **ShareAlike** — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

This PDF was generated using Prince (<https://www.princexml.com/>).

Mutu 1

¹Po yamba, Mulungu anapanga ku mwamba na ziko ya pansi. ²Ziko inalibe maonekedwe yabwino ndipo yenzelibe vintu vilivonse. Mudima unali pamwamba pa nyanja. Muzimu wa Mulungu unali kuyenda pamwamba pa manzi. ³Mulungu nakamba, "lekani kuwale," ndipo kunawala. ⁴Mulungu anaona kuti kuwala kunali bwino. Anapatula kuwala kucoka ku mudima. ⁵Mulungu anapasa zina ya kuwala "muzuba," na mudima "usiku." Kwenze kumazulo na kuseni, siku yoyamba. ⁶Mulungu anakamba, "Lekhani pa nkhole kupatuka kwa manzi, ndipo lekani manzi ya patukane ku chokela ku manzi. ⁷Mulungu anapanga mulenga lenga no patula manzi yanali pansi pa mulenga lenga na pa mwamba pa mulenga lenga. china nkhalu mwamena. ⁸Mulungu ana itana mulenga lenga " Mu mwamba." Iyi mumazulo na kuseni, siku ya chiwili. ⁹Mulungu anakamba, "Lekhani manzi pansi yakhale pa malo yomozi, lekhanu malo yo yuma ya aneke," Chi na nkhole mwamene. ¹⁰Mulungu ana itana malo yo yuma "ziko." na yonse manzi anaitana "nyanja." anaona ati inali yabwino. ¹¹Mulungu anakamba, "lekani ziko ichose vomela: mitenfgo yo bala mbue ndi cipaso mutengo obala cipaso camene mbeu ili mukati, ili yonse yopalana na mutundu wake." chi nkhalu mwamene. ¹²Ziko ina chosa vomela, vomela vochosa mbeu yolingana na mutundu wake. mitengo yo bala cipaso yolingana na mutundu wake. Mulungu anaona kuti zinali bwino. ¹³Apa kunli kuma zolu na kuseni. siku yoyamba. ¹⁴Mulungu anakamba, "lekani munkale vo sanika mwamba kuti ku patule usiku na muzuba ndipo vinkale vo uneselako, nyengo, masiku na zaka. ¹⁵Lekani vo sanika vili mu mwanba vipase ku wala ziko. Chinali mwamene. ¹⁶Mulungu anapanga zo sanikila vili vikulu, Ikulu imozi ku lamulila muzuba, ndi ing'ono ku lamulila usiku. Anapanga anso nenyenzi. ¹⁷Mulungu anaviyika mu mwamba kuti vizi pasa ku wala pa ziko, ¹⁸ku lamulia muzuba ndi usiku, ndi ku patula ku wala kuli mudima. Mulungu anaona ati inli ya bwino. ¹⁹Ndiye ku nali ku mazulo ndipo kuseni. siku ya nambala fo ²⁰Mulungu anakamba, "lekani manzi ya zule na zo lengewa za moyo za mbili, ndi nyoni zo mbululuka pa mwamba pa pa ziko mu mulenga lenga". ²¹Mulungu ana lenga vo lengewa vikulu vamu nyanja, na vonse vili na moyo mwatundu wake, lengewe vamene vima yenda ndi zo zulisa manzi konse, ndi zi nyoni zonse zama papiko mwamatundu wake. Mulungu anaona arti inLI BWINO. ²²Mulungu ana zidalisa, ku kamba kuti nkalani "balanani ndipo mupake," ndipo ku zulisa manzi yamu nyanja. Lekani nyoni zi pake pa ziko. ²³Kunali ku mazulo ndipo kuseni. Siku ya faive ²⁴Mulungu anakamba, "Lekani ziko iyi chose zo lengewa za moyo, ili yonse ku lingana na mutundu wake, zobeta, vintu vokwaba, ndipo ni nyama vapa ziko ya pansi, ili yonse ku lingana na mutundu wake". Chinali mwamene. ²⁵Mulungu anapanga vi nyama vonse ku ling'ano na mutndu wake ndipo vonsew vonse vokwaba pa ntaka na mutundu wake. Anaona ati chili bwino. ²⁶Mulungu anakamba, "Lekani ti pange munthu muchi fanizo chatu, muma onekedwe yatu. Lekani ankale na ulamulili pali nsomba zamu nyanja, na pali nyoni zamu mwamba, na zobeta, na zonse zapa ziko ya pansi na vonse vokwaba pa ziko ya pansi. (malembedwe yena ya kalke yali ndi "pa mwamba pa zobeta, pa mwamba pa nyama zapa ziko ya pansi ndipo vonse vo kwaba pa ziko ya pansi") ²⁷Mulungu anakanga munthu mu chi fanizo chake. Mu chi fanizo cjake anamu lenga iye. Mwamuba na Mukazi anaba lenga iye. ²⁸Mulungu anaba dalisa ndiku pba uza "Balanani, mupakaise. zulisani ziko ya pansi ndiku gonjesa. Nkalani na ulamulilo pali nsomba zamu nyanja, pali nyoni za mulenga lenga, ndipo vonse vintu va moyo vamene viyencda pa ziko ya pansi". ²⁹Mulungu anakamba, "Ona, naku pasa vomela vopasa mbeu ili pa ziko, na mutengo ulina chipaso chili na mbeu mukati mwake. viza nankala vo kudya vako. ³⁰Ku chinyama chili chonse pa ziko ya pansi, nyoni za ku mwamba, na vonse vo lengewe vili na

mpepo ya moyo. Napasa vomela vonse kuti vinkale vokudya". Chi na nkala mwamene.

³¹Mulungu anaona vonse vamene anapanga. Onani, chi nali bwino maningi. Ndiye kunali kumazulo na kuseni, siku ya nambala sikisi

Mutu 2

¹Ndipo kumwamba na ziko yapansi zanalengedwa, Na vonse vintu vamoyo. ²Pa siku ya seveni Mulungu anasiliza nchito zamene enzeli ku chita, ndiponso anapumuna pa siku ya seveni ku nchito yake yonse. ³Mulungu anadalisa siku ya seveni na kuyi patula, chifukwa musiku yakaena anapumula kuchoka ku nchito zake zonse zamene anachita mukulenga kwake. ⁴Ivi ndiye vinachitika pa zaku mwamba napa za ziko ya pansi, pamene vina lenge wa, pa siku yamene Yehove Mulungu anapanga ziko yapansi na kumwamba. ⁵Pamene sanga pa ziko yapansi, ndipo panalibe vomela vamuna sanga vina choka chifukwa Yehova Mulungu sana lengese mvula kuloka pa ziko yapansi ndipo kunalibe munthu olima pa ntaka. ⁶Koma mame unaima kuchoka pa pansi ya pansi ndipo unatilila pamwamba pa ntaka. ⁷Yehova Mulungu anapanga munthu kuchokela ku doti yapansi, ndipo anamupemela mumpuno mpepo ya umoyo ndiponso munthu anankala wamoyo. ⁸Yehova Mulungu anashanga munda ku maba mu Eden ndipo mwamene muja anaikamo munthu wamene anapanga. ⁹Kuchokela kudoti yapansi yehova Mulungu analengasa mutengo uli onse ku kula zo oneka ku menso ndipo za bwino kudya. kufakilamo na mutengo na mutenga wa kuziwa chabwino na choipa. ¹⁰Mumana unachikela mu Eden kutila munda. Kuchikela apo unamabikana ndipo unankala mimana zili 4. ¹¹Zina ya mumana oyamba ni Pishoni, ndiye yamene iyenda ku malo yonse ya Havilah, kwamene kuli golide. ¹²Golide ya pa malo paja niya bwino. Pamalo paliko na bdellium na mwala wa onikisi. ¹³Zina ya mumana wa chibili ni Gihoni. Weve uyenda mu malo yonse ya kushi. ¹⁴Zina ya mumana wa chitatu ni Tigrisi, ndipo uyenda ku maba kwa Asuri mumana wa namba 4 ni Euferegesi. ¹⁵Yehova Mulungu anatenga mwamuna naku muika mu munda wa Eden kuti azisebenzamo naku sungamo. ¹⁶Yehova Mulungu mwamuna, kuti, "ndiwe omasuka kudya kuli mutengo uli onse wa munda. ¹⁷Koma kuchokela mu mutengo oziba vabwino na voipa osadya chifukwa siku yamene uzakadyaako, zooni zooni uzaka mwalila. ¹⁸Ndipo Yehova Mulungu anakamba, "sichabwino kuti mwamuna ankale eka. Nizamupangila omutundiza omu wamila." ¹⁹Kuchokela ku ooti, Yehova Mulungu anapanga nyama zonse zamuziko na nyoni zonse za mumwamba. Ndipo anavibwelesa kuli munthukuona vamene azaviyitana. chili chonse chamene munthu annaitana chilengedwe chai moyo chili chonse, yamene iyo yenze zina. ²⁰Munthu anapasa mazina ku vobeta vonse, ku nyoni zinse za mumwamba, ndipo naku nyama zonse zamu sanga. Koma kuli mwamuna eve kanalibe anapezeka omutandiza umilinga. ²¹yehova Mulungu analengesa munthu kuti agone tulo tukulu ndipo mwamuna anagona. Yehova Mulungu anatenga mbambo imozi ya mwamuna naku valapo pa malo ya tupi pamene abatenga mbambo. ²²Na mbambo yamene Yehova Mulungu anatenga kuli mwamuna anapanga mukazi na kumubwelesa kuli mwamuna. ²³Mwamuna anakamba, "Manje apa, iyi ni bonzo yama bonzo yanga, na tupi ya tupi yanga. Azaitaniwika mukazi chifukwa anachokela kuli mwamuna."

Mutu 4

¹Mwamuna anaziba Eva mjukazi wake ndipo anankala na pakati naku bala Kaini. Eva anakamba, "Nabala mwana mwamuna na tandizo ya Yehova." ²Ndipo ana bala mubale wake Abelo. Manji Abelo anankala mu busa koma Kaini ulima mu munda. ³Vinachitika mukayenda

kwa nthawi Kaini analetе vipaso vamu munda mungo vopeleka kwa Yehova. ⁴Koma abelo, analetеko nyama zoyambila kubadwa pali nyama zake na mafuta. Yehova anavomela Abelo na vopalike vake. ⁵Koma Kaini no vopeleka vake sina vomele. Ndipo Kaini ana kalipa maningi, naku khumundwa. ⁶Yoheva aba uza Kaini, "Nichifukwa chani wakalipa naku khumundwa?" ⁷Ngati wa chita cha bwino siuza vomelewa? koma ngati siuna chite chabwino uchimo uogoda pa chiseko ufuna kuku lamulila, koma ufunika ku ugonjesa." ⁸Kaini ana kamba na Abelo mu bale wake. Zinachika kuti pamene banali mu minda Kaini anaukila mubale wake naku mupaya. ⁹Ndipo Yehova anafunsa Kaini, "Alikuti Abelo nubale wako?" Anakamba, "Sinniziba. Nanga ndine malonda wake?" ¹⁰Yehova akamba, "Nicanі chame wachita?" magadzi ya mubale wake yanililila kuchoka pansi. ¹¹Manje wa tembelelewa ku xhokela pansi, pamene pasegula kwamwa kakekulandila muhadzi ya mubale wako kuchoka ku kwanja yako. ¹²Uka lima munda, kucho manje apa siuzakupasa kuchola mumpavu yake uzankhala othaba mulandu na oyendayenda. ¹³Kaini anakamba kuli Yehova, "Chilango changa chakulisa pitilila vamene ningakwanise. ¹⁴Zoona, mwanipitikitsa pa siku ya lelo mu munda uno, ndipo niza bisiwa pa menso panu. Niza nkhalа utaba mulandu na oyendayenda mu chalo, na aliyense azanipeza ozani paya ine." ¹⁵Yehova anamuuzа, "Ngati aliyense aza paya kaini; azabweseewa kasano ndi kabili." Ndipo Yehova anayika chizindikilo pali Kaini kuti ngati aliyense amupedza, uyo muthu si azamu menya. ¹⁶Ndipo Kaini anchoka pa manso ya Yehova naku nkhalа kumalo ya Nodi; ku mawa kwa Edeni. ¹⁷Kaini ana ziba mukazi wake nakunkhala na pakati. Anabala Enoki. Anamanga muzi nakuii pasa zina ya mwana wake Enoki mwamuna.

Mutu 6

¹Zinacitika izi pamene anthu anayamba kupaka pa ziko lonse na bana banakazi anabadwa kwa iwo. ²Bana amuna a mulungu anaona bana banakazi ba anthu kuwama. Ndipo anabakwatira kunkhala akaazi awo aliyense anasankhapo wake. ³Yahova anati, " Mzimu wanga suzapitiliza kulimbana na munthu nthawi yonse, cifukwa iye ali munthu. Moyo wake azakala zaka izo." ⁴Vimbinga vinali pa calo pa masiku yaja, ndi pambuyo pake. Izi zinacitika pamene bana ba muna ba mulungu anakwatila bana ba kazi ba anthu ndipo bana balilana bana. Amena anali vimbinga panthawi ija ya kale ndi zomveka. ⁵Yawe anaona kuti kuyipa mtima kwa munthhu kuli kukula pa ziko, ndipo maganizo yao ya mitima yao yanali yoipilathu nthawi zonse. ⁶Yahova cinamubaba kuti anapanga munthu pa ziko, ndipo anamvela kuipa mumutima wake. ⁷Ndipo Yehova ananena, " Nizacosapo mtundu wa anthu wamene ndina mpanga ine pa calo ca pansi - mtundu wa anthu ndi nyama, ndi zokalaba zonse ndi tunyoni twamwamba, cifukwa nimvela kuipa kuti ninampanga izi." ⁸Koma Nowah anapeza mwayi pamaso pa Yehova. ⁹Izi ndiye zamena zinacitika kwa Nowah. Nowah analiye munthu wolungama, ndipo pakati pa anthu analibe ili yonse pa nthuwi yake. ¹⁰Nowa annayenda na Mulungu. Nowa anakhalatate wa bana bamuna batatu: Shemu, Hamu ndi Jafeti. ¹¹Ziko linaipa pa meso ya Mulungu ndipo inali yozula na ciwawa. ¹²Mulungu danaona ziko; Onani, Inali yoipa kwamnbili cifukwa muntu aliyense woipa mujila yonse ya ziko. ¹³Mulungu anakamba na Nowa, " Naona kuti yakwana nthuwi, kuti nicosepo munthu wonnse cifukwa calo cazola na ciwawa vicitika mwa iye, Zoonadi, Nizabaononga pamozi ndi ziko. ¹⁴Koma kuli iwe upange chombo kucokela kuci mtengo ca kipulesi. Upange zipinda mu chombo ndi kuyanzikapo coletsa manzi kungena mkati na kunja. ¹⁵Umu ndiye mwamena uzapangila: Kutalimpa kwa chombo ikale mikonoila 300, kufupika kwake mikono ili 50, ndikutalimpa mikono 30. ¹⁶Upange mtenge wa chombo ndi usilize ndi mkono umodzi kuyambila pa mwamba pa cipuna. Uyikipo ciseko kumbali kwa chombo ndipo upange capansi, cacibili ndi cacitatu cogonapo. ¹⁷Nvela nili pafupi nakubwelesa cigumula ca

manzi yambili pa ziko, kuonanga vintu vonse vamoyo va pa ziko. vonse pa ziko vizamwalila.

¹⁸Koma nizanga chipangano na iwe uzabwela mu chombo, iwe na bana bako bamuna, na mukazi wako, na bakazi ba bana bako bamuna. ¹⁹Ndi zolengendwa zonse zamoyo zibili zibili uzibwelese mu chombo, zimuna na zikazi, zinkale na umoyo na iwe. ²⁰Vinyoni kulingana na mtundu wake, pa nyama kulingana ndi mtundu wake, pa zokalaba za pa dothi kulingana ndi mtundu wake, zibili zosi yana zizabwela kuli iwe kuzisunga namoyo. ²¹Ika pamozi vakudya vosiyala ndipo usunge kuti vikhale vakudya na vao." ²²Ndipo Nowa anacita izi. Kulingana na vonse vamera Mulungu anamulamulila, ndipo anacita.

Mutu 7

¹Yehova ana kamba kuli Nowa, "Bwela, iwe mzonse zamunyumba mwako, mu combo, diponso naoka kutindiwe ulungama pamanso panga mu mbado uwu. ²Pa nyama zonse zo tela utele zi muna zili seveni ndi zikazi zili seveni pa nyama zosa yela, pali izo ulete zibili imunz ndi ikazi yake. ³Ndi nyoninso zamulengalenga ulete zimuna zili seveni kazi zili seveni kuti mutundu wake usasite oa ziko lonse. ⁴Muma siku yali seveni niza lezalengesa nvula ikaloke na ziko kwa ma siku fote ndi usiku fote nizaonanga zonse zamoyo zamane nina panga." ⁵Nowa ana cita vonse vemene Yehova ana mula mulila. ⁶Nowa anali na zaka zobadwa sikisi handredi pamene nvula ina loka paziko ya pansi. ⁷Nowa, bana bake bamuna, mukazi wake, na bakazi ba bana bake bana nge mu combo chifukwa ca nvula. ⁸Nyama zo yela na zo sa yela, nyoni na vonse vo kwaba pa ntaka. ⁹Zibili zibili, imuna naikazi, zina bwela kuli Nowa nongena muchombo, mwamene Mulungu analamulila Nowa. ¹⁰Ku coka muma siku wali seveni manzi ya mbili yana bwela pa ziko ya pansi. ¹¹Mu caka chamene Nowa anali na zaka sikisi handredi mu mwezi wa cibili pa siku ya seventini, pa siku yamene iyi, tusime tonse twa manzi tuna seguka, ndi mazunila aku mwamba yana seguka. ¹²Nvula ina yamba ku loka ndi kugwa oa ziko ya pansi masiku yali fote zunba ndi usiku. ¹³Pasiku yamene iya Nowa bana bake mbamuna, Shemu, Hamu ndi Jafeti namukazi wa Nowa ndi bakazi ba bana ba Nowa banangena mu Chomba. ¹⁴Bana ngena pamozi ndi nyama zamu sanga kulingana ndi mutundu wake, ndi zonse zo beta, kulinga na ndi mutundu wake, ndi zokwaba kulinga ndi mutundu wake, ndi nyoni zonse kulingana ndi mutundu wake ndi zina zolengedwa na mapipippo. ¹⁵Vibili vibili vitengedwe vonse va mpweya moyovina kuli Nowa naku ngena mu Chombo. ¹⁶Nyama zamene zina ngena zanali zimuna nazikazi zotengdwa zonse; zina ngena moonga Mulungu ana mu lamulila. Ndipo yehova anaba valila ci seko. ¹⁷Ndipo manzi yambili yana bwela pa ziko ya pansi masiku fote, ndipo manzi yana paka naku nyamula chomba cina nyamuka pa mwamba pa ziko. ¹⁸Manzi yana zula pamalo yonse ya pa ziko ya pansi naku nyamula chomba pamwamba pa manzi. ¹⁹Manzi yana nyamula maningi pa ziko ya pansi ndipo malupili yonse yanali pansi palenga lenga yana vininkiliwa. ²⁰Manzi yana nyamuka mikono fifitini pamwamba pamapili. ²¹Vose vamoyo vinali kuyenda pa ziko ya pansi viana mwalila nyoni, zibeto, nyama zamu sanga, na vonse vo lengedwa va moyo vinali vambili pa ziko ko yonse, ndipo na bantu bonse. ²²Vonse vamoyo bolengedwa vamoyo vinali kunkala pansi venzo pema mpweya yamoyo kupitila mu mpuno zaba, zina pa. ²³Ndiponso zonse zamoyo zenze pa ziko zina cosewapo, banthu ndi nyama ndi zokwa ndi nyoni zamlengalenga. Zonse zina ongedwa kucoka pa ziko ya pansi Nowa cabe na banja benze naeve mu chomba bana siyiwa. ²⁴Manzi yanankala pa ziko masiku 150.

Mutu 11

¹Ndipo ndziko lonse lapansi ina sebanzesa chilankulindwe chimozi ndipo banali namau yamozi. ²Pamane benzeli kuyenda yenda ku mawa, bana peza malo ku shina ndipo banankala kwamene. ³Banakambisana, "Bwelani, tapange naku shoka bwino mchelwa." Banali na nchelwa mu malo mwa myala na manenekela ngati ndaka. ⁴Bana kamba, Bwelani tiyeni tizipangile teka muzinda na nsanja yamene izafika kumwamba, ndipo tizipangile zina ife teka. Naati sitizachita, tizapasulidwa mudziko lonse lapansi. ⁵ndipo Yehova anaseluka pansi kuti aone muzinda na nsanja vamene bana ba adamu banamanga. ⁶Yehova anakamba, "onani, nibanthu bamodzi nachikambidwe chimodzi ndipo bayamba kuchita ivi! manji manji kulibe chizankala chovuta kuchita pali vamene baganiza kuchota. ⁷Bwelani tiyende pansi nakusokoneza chilankulidwe chao, kuti basanvelane," ⁸Ndipo Yehova anaba mwandza- mwandwa kuchoka kuja mu ziko lonse yapansi ndipo banaleka mumanga muzinda. ⁹Cifukwa chaichi, ziko yaka inali Babelo ku chofukwa kuja Yehova anasokoneza chilankulidwe cha ziko yonse lapansi ndipo kuchokela kuja Yehova anaba mwazamwaza pa ziko lonse. ¹⁰Aba banali bana ba Shemu. Shemu anali nazaka handredi, ndipo anankala tate wa Arphaxad zaka zibili pamene ciina pita chigumula. ¹¹Shemu anankala zaka 500 Pamene anankala tate wa Arphaxad. Anankala futi tate wabana bamuna nabana bakazi benangu. ¹²Pamene Arphaxadi anali zaka 35 anankala tate wa Shela. ¹³Arphaxadi anankala zaka 403 pamene anankala tate wa shela. Anankala futi tate wa bana bamuna na bakazi benangu. ¹⁴Pamene shela anali na zaka 30 anankala tate wa Eberi. ¹⁵Shela anankala zaka 403 pamene anankala tate wa Eberi. Anankala futi tate wabana bena bamuna na bakazi. ¹⁶Pamene Eberi anali na zaka 34, anankala tate wa Pelegi. ¹⁷Eberi anali na zaka 430 pamene anankala tate wa Pelegi. Anankala futi tate wabana bamuna na bakazi benangu. ¹⁸Pamene Pelegi anali na zaka 30 anankala tate wa Reu. ¹⁹Pelegi anankala zaka 209 pamene anankala tate wa Reu. Anankala futi tate wabana bamuna na bakazi. ²⁰Pamene Reu anali na zaka 32 anankala tate wa Serugi. ²¹Reu anankala zaka 207 pamene anankala tate wa Serugi. Anankala futi tate wabana bamuna na bakazi benangu. ²²Pamene Serugi anali na zaka 30 anankala tate wa Naholi. ²³Serugi anakala zaka 100 pamene anankala tate wa Nahori. Anankala futi tate wabana bamuna na bakazi benangu. ²⁴Pamene Nahori anali na zaka 39 anankala tate wa Tera. ²⁵Nahori anankala zaka 119 pamene anankala tate wa Tera. Anankala futi Tate wa ban bamuna na bakazi benangu. ²⁶Pamene Tera anali na zaka 70, anankala tate wa Abrahamu, Nahori na Harani. ²⁷Ndipo aba banli bana ba Tela. Tela anankala tate wa Abrahamu, Nahori, na Harani ndipo Horani anankala tate wa Loti. ²⁸Harani anafela pa pamenso ya Tela tate wake muziko yamene anabadwilamo ku Uri mu Kalidea. ²⁹Abrahamu na Nahoro bana tenga bakazi. Zina yamukazi wa Nahoro inali Milika, mwana wa Harani, wamene enzeli tate wa Milika na Isaki. ³⁰Ndipo Sarai anali mkazi wamene senzekubala; anali mwana. ³¹Tela ana tenga Abramumu mwamuna wa mwana wake mwamuna Harani, na Sarai mupongozi wake, mukazi wamwana wake mwamuna abranu, ndipo pamozi bana choka mu Uri waku Kalidea, kuyenda ku Harani ya Kenani. Koma bana bwela ku Harani ndipo banankala kwamene. ³²Tela anankala zaka 205 ndipo anafela mu Harani.

Genesis 18

¹Yehova anaonekela kwa Abraham pa mtengo wa Mamre, pamene anankhala pa ciseko pa kazuba ka siku. ²Anayanga kumwamba ndipo, onani anaona bamuna batatu baimilila pasogolo pake. Pamene anabaona, anathamanga kukumana noa kucoka pongenela pa nyumba na

kugwanda kuika mu wake pansi. ³Anati, "Ambuye banga, ngati napeza mwai mumenso mwanu, napapata musapitilire wanchito wanu." ⁴Lekani manzi yang'ono yabwekesewe, sambani kumendo, pumulani pansi pa mtengo. ⁵Lekani nibwelese cakudya cing'ono, kuti muzipumulise imwe mweka. Kucoka apo mungayende, pakuti mwabwelela kwa wanchito wanu. " Bananyankha." Cita monga mwamene wakambila. ⁶⁷⁸Ndipo Abrahamu Anayenda kuli Sara

Mutu 19

¹Ba ngelo banabwela ku Sodom kumazulo, pamene Loti enzenkale pongenela mu muzinda wa Sodom. Pamene Loti anabawona, ananya mukka kuyenda kubatumanya, anangwada no paka mutu wake pansi. ²Anakamba kuti, " Napapata bakulu banchito yanga, niku pempani kuti mubwele kuny' umba kwa wa chitowanu, munkale usiku, musambe naku meendo. Munganya muke kuseeni noyenda njila yanu." Bana yaanta, " Iyayi, tizagona pano pangila." ³Anapapata cho koselela, banayenda na yeve nongena munyumba. Anakoza zokudya nopanga mukate ulibbe vopakisa, ndipo banadya. ⁴pe bakalibe kogona, bamuna ba mumuzida, bamuna bamu Sodomu, bana zinguluka nyumba bana nabakulu bamuna boonse bamumizinda yonse. ⁵Bana yitana Loti, banati kuli yeve, " balikuti bamuna bamene babwela kuli iwe usiku uno? balete kuli ise, tibazibe." ⁶Ndipo Loti ananyenda panja pachiseko no vala chiseko kumbuyo kwake. ⁷Akamba, " Namimpempani abbale banga, musachite zo chimwa. ⁸wayonani, nilina bana bakazi babili bekakalibe kuziba mwamuna. nivomeleseni, niku papatani, kuti nibalete kuli imwe, ndipo muzachita zo kondwelesa aba, chifukwa bamu chinvili chamutenge wanga." ⁹Banati, "bwelela mumbuyo! "Bana kamba nafuti, "uyu anabwela kunkala wachilendo, manje afina kunkala woweluzi wata! Manje tizamuchita zoyipa kuchila beve." Banalimbana naye mwa muna, banalimbana na Loti, ndipo bana bwela pafupi kufuna kupwanyanya chiseko. ¹⁰Ndipo bamuna banachosa kwanja no donsele Loti munyumba kuli beeve no vala chiseko. ¹¹Balendo ba Loti bna vela menso ya bamuna benze panja pa chiseko cha myumba, bana na ba kulu, ndipo banalema pe benzo josa kusakila chiseko. ¹²Bamuna banakamba kuli Loti. "uliko nawuliwonse pano? Mupongozi mwamuna, mwana mwamuna, mukazi na uliwonse wako mumuzinda, bachose pano. ¹³Tifuna kuwononga malo ano, chifukwa kulila kwawo kwavenka mamingi kuli yehova ndipo atituma kuti tiwononge malo ano." ¹⁴Loti anayenda kukamba na azipongizi bake bamuna, bamuna bana lonjeza kukwala bana bake, anati, musanga, chokani pamalo aya, chifukwa Yehova afuna kuwononga muzinda."Kubapongozi bake bamuna chinawoneka monga a seka. ¹⁵Pamene kunacha, angelo anawuza Loti, kuti, "yambani kuyenda, tenga mukazi wako na bana bako bakazi bali pano, musanyekele pamozi na chilango chamuzinda." ¹⁶Anawayawaya. Ndipo bamuna bangwila kwanya kwake, kwanga kwamukazi wake, namanja yabana bake bakazi kuchoka mumuzinda. ¹⁷Pebanabachoza panja, mwamuna umonzi anati, "Tamangilani umoyo wani! musayangene kumbuyo, usankale mumalo yalibe kantu kalikonse. Tamangila kulupili kuti musa nyeke." ¹⁸Loti anati kuli Beeve, "iyaye, napapata, bakulu banchito yanga! ¹⁹Wanchito wanu apeza chisomo pamenso yanu, anso mwanilangisa chifundo chopitilila mukupulumusa umoyo wanga. Ndipo siningtamangile kulupili, chifukwa chiwonongeko chachikulu chinganipeze, ndipo nizafa. ²⁰Wona, uja muzinda alipafupi maningi kutabilako, anso nikang'ono napapata, lekani niyenda (sikangono?), Ndipo umoyo wanga uzapuluma. ²¹Anamuwuzu iye, "Chabwino, Nivomekeza pempo iyo, siniza wononga muzinda ye wakamba. ²²Yendes! tanamanga kja, sinizachita chilichose paka ufikeko." Ndipo uyu muzinda unali zowa. ²³Pamene zuba inekwele pa ziko Loti anali anafika ku Zowa. ²⁴Yehova analokesa nvula ya Saufa mu mulilo kuchokela kumwamba mu sodom na Gomora. ²⁵Ana wononga mizinda zija, an malo yalibe kantu kalikoonse, nazonse zamoyo zinanili mumuzinda, nazonse zomela pansi. ²⁶Ndipo

mukazi wa Loti, anali kumbuyo kwake, anayangana kumbuyo, ana sanduka cuulu cha saulti. ²⁷Abrahamu ananyamuka kuseni, no yenda pa malo pamene enze anayimilila ana Yehova. ²⁸Anayanga pansu ku Sodoma na Gomora nowona, chusi chinyamuka kuchioka pansu moga chusi chamu fanasi. ²⁹Pomwe Mulungu ana wonnga muzinda wa maloyalibe chilichonse, Abrahamu anabwela mumaganizo ya Mulungu. Anatuma Loti kuchoka pakati pa chiwonengeko pamene anaeononga muzinda wamene Loti analikunkalamo. ³⁰Koma Loti anachoka mu Zowa kuyenda kunkala kupili nabana bake babili bakazi, chifukwa anali na manta kunkala mu Zowa. Anankhala mu cimubo ca mulipili. Eve na bana bake bakazi. ³¹Mwana woyamba anawuza mufana wake, "batate bakakota, kulibe bamuna konse kulibe mwamuna azagona naise moga mweba machitila pa ziko la pansu. ³²Bwele, tiye timwese batate moba, ndipo tizagona nabo, kuti tusunge mbewu ya batate batu." ³³Uja usiku banapasa batate bawo moba. Ndiponso woyambila anayenda nongona nabatate bake; batate bake sibanzibe pe anagona, na pe anawuka. ³⁴Siku yokonkapo woyambila anawuka mung'ono, "nvela, nonagona nabatate usiku wapita, Tiye tibamwese moba lelo usiku nafuti, ndipo uzayenda kugona nabo, kuti tisunge mbwe yabatate batu." ³⁵Uja usiku nawo banapasa batate bawo moba, ndipo mung'ono anayenda kugona nabatate bawo. Batate bake sibanzibe pe anagona na pe anawuka. ³⁶Bana bonse babili ba Loti banankala na mimba yabatate bawo. ³⁷Woyambila anabala mwamuna, ndipo anamupasa zina Mohabu. Anankala kolo wana Mobaiti balelo. ³⁸Ndipo mupana wake, anabala mwana mwamuna, no mupasa zina la Ben-ammi-nchipo anankala kolo wa mantu ba Ammoni ba lelo.

Genesis 20

¹²³Abrahamu ana

Mutu 6

¹Yahova anaikako nzelu kuli Sara moga mwamene ana kambila, na Yahova anachitila Sara vamene ana kamba. ²Sara ana nkhalala na mimba nakubala mwana mwamuna wa Abrahamu mu ukhalamba wake pa nthuwi yamene Mulungu ana kamba. ³Abrahamu anamu pasa zina mwana wamene kuli eve, wamene Sara anamu balila, Isaki. ⁴Abrahamu anamu duka mwana wake Isaki pamene ana kwanisa masiku eiti, moga mwamene Mulungu ana lamulila kuli eve. ⁵Abrahamu anali ana zaka handiladi pamene mwana wake Isaki anabandwa. ⁶Sara anati, " Mulungu ani lengesa ku seka; bonse banza nvela baza seka naine." Ni ndani ana ganizila kuti. ⁷Ndiposo Sara anati, " Ni ndani ana ganizila kuti Sara anga nkale na bana koma namu balila mwana mwamuna mubu nkalamba wake. ⁸Mwana ana kula nakuleka ku nyonkha ndipo Abrahamu ana panda chikondwelelo chachikulu pamene ana siya ku nyoka Isaki. ⁹Sara ana ona mwana wa Haga waku Egipito, wamene ana balila Abrahamu amuseka. ¹⁰Tsopano anati kuli Abrahamu, " Mu choseni pano kapolo na mwana wake, chifukwa mwana wa kapolo saza nkala oloba pamodzi na mwana wanga Isaki." ¹¹Ichi chinamu nkalila chomu vitisa abrahamu chifukwa cha mwana wake. ¹²Ndipo Mulungu anati kuli Abrahamu, " Osa nkala ovutisiwa chifukwa cha mwana, na kapolo wako. Nvele mau yake yonse yamene akamba pali iyi nkani, chigukwa ni muli Isaki mwamene bonse bodwa bakupaza pasiwa zina. ¹³Ndipo niza pangaso mwana wa kapolo mukazi ziko, chifukwa nobo badwa wako. ¹⁴Ndipo Abrahamu anacita kuseni, naku tenga mukate na chikumba cho tengelamo manzi, naku pasa Haga no ika mwana pamusana pake. Ana yenda ku chipululu ku Bereseba. ¹⁵Pamene manzi yanasila muchi kumba cho tengamo manzi, anasiya mwana munsu mwa mtengo. ¹⁶Ana yenda, ankala patali na mwana, mutunda wa Muvi, anazi

kambisa eka, nisaoneko kufa kwa mwana wanga, " Ndipo ana nkalapo oneka naye, ana bwela ayamba kulilamo kuwa. ¹⁷Mulungu anamvela kulila kwa mwana, ndipo mungeli wa Mulungu anaitana kuli Haga ku chokela ku mwamba, naku kamba kuli eve, "Ni chani chaku vuta, Haga? Osa yopa chifukwa Mulungu anamvela kulila kwa mwana kwamene alili. ¹⁸Nyamuka imika mwana nakumulibisa: chifukwa Nizampanga eve kunkhala ziko ikulu. ¹⁹Ndipo Mulungu anamu segula menso, nakuona chisime cha manzi. Ana yenda nakuika manzi muchi tumba cha manzi, no pasa mwana kumwa. ²⁰Ndipo Mulungu anali mwana uja, ndipo ana kula. Ana nkala mu chipululu Nunkhala wopaya nyama. ²¹Ana nkala mu chipululu cha Parana, ndipo amai bako anamu tengela mukazi waku malo ya Egipto. ²²Ina fika ntawi pamene Abimeleki na Fikolakulu ankonda ana kamba kuli Abrahamu kuti, "Mulungu ali na iwe mu vonse vamene uchita. ²³Tsopano vomele na ine pa Mulungu kuti suza chita boza na ine, olo bana banga nangu bonse bo badwa kuli ine. Ni langize malo yemene unali ku nkalamo monga wachilendo mubu bwino chimozi mozi. ²⁴Abrahamu anati, "Na vomela." ²⁵Abrahamu ana dandaula pali chisime chamene anamupoka kuli anchito ba Abimeleki. ²⁶Abimeleki anati, " Siniziba wamene ana chita ivo. Koma futi sunai uzepo; panka apa manje." ²⁷Ndipo Abrahamu ana tenga mbelele na ng'ombe naku pasa Abimeleki, na amuna abili naku panga chi pangano. ²⁸Tsopano Abrahamu ana tenga bana ba mbelele seveni zikazi naku zi ika [a zeka. ²⁹Abimeleki anati kuli Abrahamu, " Tantauzo ya izi nyama zamene wa ika pa zeka ni chiyani? ³⁰Ana yankha tenga mu manja mwanga zizani nkalila umboni, kuli nina kumba chisime." ³¹Ndipo malo aya anaya ita beresheba, chifukwa bonse babili bana panga lonjezo. ³²Ana panga ma panyano pa Beresheba, na Abimeleki na Fikol, mukulu wa nkonda, ana bwelela ku malo ya filisiti. ³³Abrahamu ana shanga chi mtengo cha tamariski ku Beresheba. Napamene apo ana pempeza Yahova, wamuyayaya Mulungu. ³⁴Abrahamu ana nkala wachi lendo mu malo ya Filisiti masiku yambili.

Mutu 26

¹Ndipo kunali mu ziko, kumbali kwanjala yoyamba yamene ina chitikka muma siku ya Abrahamu. Isaki anayenda kuli Abimeleki, mfumu yaba Aphistini ku Gela. ²Manje Yehova anaonekela kuli eve naku muuza kuti, "usayende ku Egipto; nkala mu ziko yamene nakuuza kunkala. ³Nkala mwamene muno mu zika. Ndipo niza nkala naiwe naku kudalisa iwe; kuli iwe naku bobadwa muli iwe, nizakupasa ma ano chamene ninalapila kuli Abrahamu tate wako. ⁴Nizapakisa bobadwa mwa iwe monga nyenyezi za kumwamba, ndipo nizapasa kuli bobadwa mwa iwe maziko yonse ayakupitila muli iwe maziko yonse ytapansi yazadalisika. ⁵Nizachita ichi chifukwa Abrahamu ananvelele mau yanga nakusunga malangizo yanga, lamulo langa, malemba yanga, na malamulo yanga." ⁶Ndipo Isaki anankala ku Gerari. ⁷Pamene bazimuna bana funsa pali mukazi wake, anakamba. "Nimulongo wanga." anavela mantha kukamba, "Nimu kazi wanga," chifukwa enzekuganiza, bazimuna bakuno ku malo bazani paya kuti batenge Rabeka, chifukwa niwabwino." ⁸Pamene Isaki anakalako maningi kuja Abimeleki mfumu wabo ba Philistini ana sonjela pa (Zenela). Anayanga onani, Isaki anali ku gwila Rabeka, mukazi wake. ⁹Abimeleki ana muitana Isaki kuli eve ana muza, "Ona, Zooni nimukazi wako chifukwa nichani unakamba kuti nimu longo wako?" Isaki ana muza eve, "chifukwa nenze kuona monga wina angani paye kuti amu tenge." ¹⁰Abimeleki anakamba, " Nichani ichi chamena wachita kuli ise? Cinali nichapafupi kuti umozo wabantu agone namukazi wako, ndipo sembe watiletela kuchimwa pali ise." ¹¹Ndipo Abimeleki anaba Chenjeza bonse bantu naku bauza, "Aliyense wamene azangwila uyu mwamuna olo mukazi wake zooni azapaiwa." ¹²Isaki anashanga mbeu mu ziko muja naku kolola muchaka chamene kali handredi cifukwa Yehova anamudalisa. ¹³Anankala mwamuna wolemela, ndipo anankala wolemela ndi kulemela paka

anankala wolemela maningi. ¹⁴Anali na mbelele na ng'ombe zambili nabanja ukulu. Ba Philistini bana mukumbwila. ¹⁵Manji visime vonse namene banchito batate bake banakumba mumasiku ya Abrahamu tate wake, Ma Philistini bana vilekesa mwaku vifwikala na doti. ¹⁶Abimelelki anamuza Isaki, "Yenda coka kuli ise, pakuti ndiwe wampavu maningi kuchila ise." ¹⁷Ndipo Isaki anachokako kuja nakunkala muchifwa ua Gerari, nakunkala mwamene kuja. ¹⁸Koma futi Isaki anafukulula visime vamanzi, vamene vinakumbiwa mu masiku ya Abrahamu tate wake. Ba Philistini benze bana vifwikala kuchokela pa infa ya Abrahamu. Isaki anavipasa visime ma zina yamene batate bake banali kuvitana. ¹⁹Pamene banchito ba Isaki banakumba chigwa bana peza kuja cisime chamanzi yoyenda. ²⁰Bamuna bobeta baku Gerari bana yambana na muna bobeta ba Isaki, ndipo banakamba, "aya nimanzi yatu." ndipo Isaki anaitana cisime "Eseki," cifukwa abayambana nayeve. ²¹Ndipo bana kumba cisime cinangu, ndipo bana yambana pali icho, futi, ndipo anachitana anachipasa zina "Sitina." ²²Anachoka kuja ndipo anakumba futi cinangu cisime, koma sibana yambana pali ici. ndipo anachitana Tehoboti, nakukamba kuti. "Manje Yehova ati pangila malo ise, ndipo tiza tukuka mu ziko. ²³Kuchoka apo Isaki anachokako naku yenda ku Beereseba. ²⁴Yehova anamuokela usiku wamene uja nakukamba, "ndine Mulungu wa Abrahamu tate wako usayope, pakuti nili naiwe ndipo niza kudalisa iwe naku chulukisa bobadwa muli iwe chifukwa cha Abrahamu wa nchito wanga. ²⁵Isaki anamanga guwa kuja na kuitana pa ziko ya Yehova. Kuja ana kokomela hema, ndipo banchito bake bana kumba cisime. ²⁶Ndipo Abimeleki anayenda kuli eve kuchokela ku Gerari, na Ahuzzati, na mu zake, na Phico, mukulu wa ba silikali. ²⁷Isaki anabauza, nichani mwabwelela kuli ine pakuti muni zonda ndipo muna nipisha kuchoka kuli imwe?" ²⁸Banamuyanka kuti zooni taona kuti Yehova alina iwe. Ndipo taganiza kuti pankale kulapila pakati patu pakati patu na iwe. Manje tiyeni tipange chipangano naiwe, ²⁹kuti silizatichita ise choipa, monga mwamene ise sitinaku chite voipa, monga mwamene tinakusungila bwino nakulaila mwa mutendele. Zooni, ndipo odalisika na Yehova." ³⁰Ndipo Isaki anabapangila pwando, ndipo bana dya naku mwa. ³¹Bana uka kuseni maningi naku lumbila kuli wina namu zake. Ndipo Isaki anaba laila, bana musiya mu mtendele. Siku yamene chisime shiba, ndipo zina ya muzinda uja ni Beershiba paka siku yalelo. ³²Siku yamene ija wanchito wa Isaki anabwela naku muuza pali chisime chaene bana kumba. Bana kamba "Tapeza manzi." ³³Anachitana chisime shiba, ndipo zina ya muzinda uja ni Beershiba paka siku yalelo. ³⁴Pamene Esau enze na zaka fote, anatenga mukazi, Judi mwana wa Beeri waku Hittiti, naye basimati mukazi wa Eloni waku Hitti. ³⁵Banaleta misozi kuli Isaki na Rabeka.

Mutu 31

¹Ndipo Yakobo anamva mau ya bana ba Labani, yamene banakamba, "Yakobo atenga vonse va batate bathu, apeza chuma conse ici kuckela mu vinthu va batate. ²Yacobo anaona kayang'anidwe pa menso pa Laban. Anaona kayang'anidwe kake kanacinja. ³Ndipo anatuma ndi kuitana Rakele ndi bwelala kuziko ya batate bako na ba bale bako ndipo nizankhala naiwe. ⁴Yacobo anatuma ndi kuitana Rakele ndi Leya kui abwele kumunda kuli zobeta zake. ⁵Ndipo anakamba na beve, "Naona kayanganidwe kaba tate banu pali ine kacinja, koma Mulungu wa tate ali naine. ⁶Muziba kuti na mpavu zanga zonse nankhala nisebenzela batate banu. ⁷Batate banu baninama na kucinja malipilo yanga kali 10, koma Mulungu sana muvomele kucita coipa. ⁸Ngati anakamba kuti, nyama zama mphongo ndiye malipilo yako, 'ndipo zonse nyama zinabala nyama za mamphongo, ngati akamba kuti, zamizela zizankhala malipilo bako,' ndipo nyama zonse zinabala zamizela. ⁹Cifukwa cake Muklungu anatenga nyama za batate banu na kunipasa. ¹⁰ndipo pa nthawi yobala, ninaona muciloto mbuzi zimuna zinali kukwela nyama. Mbuzi zimuna zinali namizela, na mamphongo na mitundu yosiyana-siyana. ¹¹Mungelo wa

Mulungu anakamba na ine mu ciloto, 'Yakobo' ninakamba, 'nili pano.'¹² Anakamba kuti, nyamula menso yako ndipo uone mbuzi zonse zimuna zikwelana na nyama. Zinamizela mamphongo, na mitundu yosina-siyana, cifukwa naona vonse vamene Labani acita kuli iwe. Ndine¹³ Mulungu wa Betele, kwamene unathila mafuta pamwala, kwamene unalumbila kuli ine. Manje nyamuka ucoke m'malo yano na kubwelela kumalo kwamene unabdwila."¹⁴ Rakele na Leya anayankha na kukamba na eve, nanga kulibe mbali na vosalila vathu munyumba ya batate?¹⁵ Sitisungiwa na eve monga ni balendo? cifukwa atigulisa nakuonongeltu nadalama zathu.¹⁶ Pa cuma ciliconse camene bacosako kuli batate bathu cankhala cathu na bana bathu. Manje, vilivonse vamene Mulungu akamba, cita."¹⁷¹⁸ Ndipo Yakobo anayamuka noika bana bake bamuna na bakazi bake pa ngamila

mutu 35

¹ Mulungu ana uza Yakobo, "nyamuka, yenda mpaka kufikila ku Bethel, Ndipo ankale kwamene kuja. Manga guwa kwamene kusa ya mulungu, wamene ana oneka kuli iwe pamene anataba kuli Esau mubali wako. ² Ndipo Yakobo anauza ba munyumba yake na bonse bamene anali nabo, "ikani kutali tu milungu twa kunja twamene tuli naimwe, ziyeleseni mweka, ndipo chinjani vovala vanu. ³ Ndipo tiyeni tiyambeko na kuyenda mpaka kufikila ku Bethel niza manga guwa kuja ya Mulungu, wamene ananiyanka mu musiku yo tangwanika, na ku nkala naine kuli konse kwamene nayenda." ⁴ Mwaicho banamupasa Yakobo tonse mulungu twa boza twamene tunali mu manja mwao, na masikiyo ya mene yanali ku matu yao. Yakobo anayafwikila mangansi mwa mutengo wathundu unali pafupi na she chem. ⁵ Pamene banali kuyanda, Mulungu anapanga manta kugwela pa mizi zamene zanali kuba Sibaha bakonke bana ba Yakobo. ⁶ Mwaicho Yakobo anafaka ku Luz (amene inali Bethel), yamene inali kumalo yaku Kanaani, eye na bonse bantu bamene banali naye. ⁷ Anamanga guwa kuja na kupasa Mulungu anazi onesa kuli eve pamene anali kutaba ku chokela kuli mu bale wake. ⁸ Deborah, wachinto wa Rabekal, anafa. Anashikiwa ku Bethel pansu pa mutengo wathundu, mwaicho bana itana malo yaja Allon Bakuthi. ⁹ Pamene Yakobo anabwela kuchoka ku Paddan Aran, Mulungu anaonekela kuli eve naku mudalisa. ¹⁰ Mulungu anakamba kuli eve, "Zina yako si Iza itaniwa Yakobo. zina yako izanikala Iseali." waicho Mulungu anamuitana zina yake Isreali. ¹¹ Mulungu anakamba kuli eve, "ndiwe Mulungu wampamvu zonse. Kaba laneni na kupaka. Ziko na magulu ya maiko yazachoka kuli imwe, pa bana banu. ¹² Malo yamene nina pasa iwe ku bana bo badwa mumbuyo mwako. niza bapasa malo." ¹³ Mulungu anachokako ku malo kwamene nanakamba na naye. ¹⁴ Yakobo anaika mwala ukulu pamalo pamene Mulungu anali ku kamba naye. Pila ya mwala. Anafilapo chakumwa kunkala ngati nsembe na mafuta. ¹⁵ Yakobo anaitana malo yamene Mulungu analikukamba naye, bethel. ¹⁶ Banali pa ulendo kuchokela ku Bethel, Rakel vumo inauka. ¹⁷ Pamene vumo inauka mo vuta, omubalisa anamu uva, "osayopa, apa manja uzankala na mwana mwamuna winangu. ¹⁸ Pamene anali kufa, anaku pema ko silizila anapasa zina mwana wake Ben-oni, koma atate bake banamuitana Benjamin. ¹⁹ Rakel anafa ndipo banamu shika munjila yo yenda ku efrata (ndiye Bethlehem). ²⁰ Yakobo anaikapo mwala pa manda pake ni chozibilako pa manda pa Rakel mpaka lelo. ²¹ Isreali anayenda na kufika hema yake pasogolo pa yanganila vibeto vake. ²² Akali kunkala kumalo kuja, Reubeni anagona na Bilhah nukazi wa atate bake waku mbali, na Isreali ananvela pali iyi nkani. ²³ manji Yakobo anali na bana bamuna 12. Bana bake kuli Leya banali Reubeni, mwana wkae oyamba, ana Simeoni, Levi, Yudah, Isacha, na Zebulani. ²⁴ Bana bake kuli Rakel banali Yosefe na Benjamin. ²⁵ Bana bake kuli Bilhah wa nchito wachikazi banali Dani na Naphatali. ²⁶ Bana ba Zelipa, wachoto wa Leya mukazi, banali

Gad, na Asher. Bonse aba banali bana ba Yakobo bamene anabala ku Paddan Aram. ²⁷Yakobo anayenda kuli Isaki atate bake, ku Mamre mu Kinah Arba (chimozi Hebron) kwamene Abrahamu na Isaki banali ku nkala. ²⁸Isaki anankala zaka 108. ²⁹Isaki abapema ka kosilizila nakufa, ndipo anatengewa ku makolo yake, nkalamba ya masiku yambili. Esau na Yakobo, mwana wake mwamuna, banamushika.